

ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΗ ΕΚΔΗΛΩΣΗ

**ΟΙ ΞΕΝΕΣ ΦΙΛΟΛΟΓΙΕΣ ΣΤΑ ΕΛΛΗΝΙΚΑ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΑ :
ΑΠΟ ΤΗ ΣΥΣΤΑΣΗ ΕΔΡΩΝ ΣΤΗ ΣΥΓΚΡΟΤΗΣΗ ΤΜΗΜΑΤΩΝ (1925-1999)**

Σάββατο 14 Οκτωβρίου 2017
10:00-13:00

Ιστορικό Αρχείο Πανεπιστημίου Αθηνών
Σκουφά 45

Κατά τη διάρκεια του 19^{ου} αιώνα ιδρύονται σε πολλά ευρωπαϊκά πανεπιστήμια έδρες ξένων γλωσσών και φιλολογιών. Στην Ελλάδα, η πρώτη θεσμική πρόβλεψη για πτυχία ξένων γλωσσών και φιλολογιών, η οποία εγγράφεται στο πλαίσιο της γενικότερης προσπάθειας για αναβάθμιση και εκσυγχρονισμό του ακαδημαϊκού χώρου, συναντάται στον ιδρυτικό νόμο του Πανεπιστημίου της Θεσσαλονίκης (1925). Οι πρώτες έδρες ξένων φιλολογιών θεσπίστηκαν, όμως, τελικά στο Πανεπιστήμιο της Αθήνας κατά τη δεκαετία του 1930. Με έξοδα των αντίστοιχων ξένων κυβερνήσεων, λειτούργησαν, κατά χρονολογική σειρά, πανεπιστημιακές έδρες γαλλικής, γερμανικής, ιταλικής και αγγλικής φιλολογίας. Χρειάστηκαν, όμως, ακόμη είκοσι περίπου χρόνια μέχρι να ιδρυθούν τα πρώτα πανεπιστημιακά τμήματα ξένων γλωσσών και φιλολογιών. Η διαδικασία θεσμοθέτησης των νέων αυτών γνωστικών αντικειμένων επιταχύνθηκε με τη λειτουργία αρχικά, στη δεκαετία του 1950, τμημάτων αγγλικής και γαλλικής γλώσσας και φιλολογίας, και, στη συνέχεια, τις επόμενες δεκαετίες μέχρι και τα τέλη του 20ού αιώνα, τμημάτων γερμανικής, ιταλικής και ισπανικής φιλολογίας.

Στο πλαίσιο της εκδήλωσης, θα επιχειρηθεί να δοθούν απαντήσεις σε μια σειρά ερωτημάτων. Ποιοι παράγοντες και ποιες μεταβλητές καθόρισαν τη θέσπιση εδρών ξένης φιλολογίας στον Μεσοπόλεμο και τη μετεξέλιξή τους μεταπολεμικά σε αυτόνομα πανεπιστημιακά τμήματα; Πώς οργανώθηκε η διδασκαλία σ' αυτά; Ποιες ήταν οι επιδιώξεις των ελληνικών και ξένων εκπαιδευτικών και πολιτιστικών φορέων που διαδραμάτισαν έναν καιρίο ρόλο στην ανάδυση των νέων πανεπιστημιακών θεσμών; Πώς η εξέλιξη των διμερών διακρατικών σχέσεων, αλλά και οι διεθνείς συσχετισμοί επηρέασαν, ιδιαίτερα μετά το Β' Παγκόσμιο Πόλεμο, την πορεία προς τη συγκρότηση των ξένων γλωσσών και φιλολογιών σε αντικείμενο πανεπιστημιακών σπουδών των ελληνικών ιδρυμάτων; Τέλος, πώς εξηγείται η ιδιαιτερότητα που χαρακτηρίζει την ιστορία της κάθε έδρας ξένης φιλολογίας;

Τα ερωτήματα αυτά αλλά και όσα ακόμη τεθούν κατά τη διάρκεια της επιστημονικής εκδήλωσης φιλοδοξούν να τροφοδοτήσουν την έρευνα με νέες υποθέσεις, να εμπλουτίσουν την ανάλυση με νέους προβληματισμούς και να προσδώσουν μια ευρύτερη διάσταση στη μελέτη των πανεπιστημιακών θεσμών.

Η Επιστημονική και Οργανωτική Επιτροπή :

Λουκία Ευθυμίου (ΕΚΠΑ)

Νικόλας Μανιτάκης (ΕΚΠΑ)

Βαγγέλης Καραμανωλάκης (ΕΚΠΑ, Ιστορικό Αρχείο Πανεπιστημίου Αθηνών)

ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ

Προεδρία : Βαγγέλης Καραμανωλάκης (ΕΚΠΑ)

10.00-10.30 Λουκία Ευθυμίου (ΕΚΠΑ)

Πανεπιστήμιο και πολιτιστική διπλωματία: η περίπτωση των εδρών γαλλικής φιλολογίας (1925-1955)

10.30-11.00 Φαίδρα Κουτσούκου

Έδρες γερμανικών φιλολογιών (1933-1977)

11.00-11.15 Συζήτηση

11.15-11.30 Διάλειμμα

11.30-12.00 Στάθης Μπίρταχας (ΑΠΘ)

Η ιταλική φιλολογία στο ελληνικό πανεπιστήμιο: μία ακανθώδης ιστορική διαδρομή (1933-1999)

12.00-12.30 Ελένη Πετρίτση

Τριτοβάθμια εκπαίδευση και πολιτιστική διπλωματία: από την Έδρα Byron στα τμήματα Αγγλικών Σπουδών (1937-1952)

12.30-12.45 Νικόλας Μανιτάκης (ΕΚΠΑ)

Συγκρίνοντας την ιστορική πορεία των εδρών ξένης φιλολογίας : μια πρώτη αποτίμηση

12.45-13.00 Συζήτηση